

Underlag till reviderade Allmänna bestämmelser för användandet av vatten- och avloppsanläggning (ABVA), Taxekonstruktion och Taxebilaga

1. Bakgrund

Enligt ägardirektivet för Gästrike vatten AB ingår att ta fram förslag till gemensam taxekonstruktion. I ägardirektivet framgår också att Gästrike vatten AB ska samordna verksamheten inom koncernen så att så effektivt resursutnyttjande som möjligt åstadkommes Enligt arbetsordningen i Gästrike vatten AB samt i samtliga dotterbolags arbetsordning framgår att samtliga ägarkommuner ska fatta likalydande beslut vid ändring av taxekonstruktion eller bestämmelse i VA-taxa samt vid ändring av allmänna bestämmelse för brukande av den allmänna VA-anläggningen (ABVA).

Idag har inte alla dotterbolagen samma taxekonstruktion. Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby kommuner har en gemensam taxekonstruktion som gäller från 2016. Vid Östhammar Vattens inträde i koncernen 2017 behövdes vissa förberedelser för att kunna övergå till en ny enhetlig konstruktion.

Ett arbete har bedrivits för att lämna förslag på en reviderad taxekonstruktion och en genomlysning av befintliga dokument har skett. I samband med genomlysningen har även texterna i Allmänna bestämmelser för användandet av vatten- och avloppsanläggning (ABVA) setts över för att på samma sätt kunna få enhetlighet i arbetssätten inom koncernen. I arbetet har hänsyn tagits till arbetet som branschorganisationen Svenskt vatten bedrivit för att ta fram ett nytt basförslag för taxa. Med en uppdaterad taxekonstruktion har även taxebilagan reviderats.

2. Allmänna bestämmelser för användandet av den allmänna VA-anläggningen (ABVA)

Inom verksamhetsområde för VA har VA-huvudmannen och fastighetsägarna rättigheter och skyldigheter. De regleras i de allmänna bestämmelserna (ABVA) De allmänna bestämmelserna utgör en form av normgivning som VA-huvudmannen bestämmer ensidigt, dvs. det krävs inte något avtal med fastighetsägaren för att bestämmelserna skall bli bindande.

3. Taxekonstruktion och taxebilaga

Alla som är anslutna till det kommunala vatten och avloppsnätet ska betala avgift för de tjänster som nyttjas enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Taxekonstruktionen anger hur de olika tjänsternas avgift ser ut. Nivån på avgifterna hanteras separat men för både taxekonstruktionen och nivån på avgifterna så sker beslut i respektive dotterbolags styrelse för vidare beslut i respektive kommun.

Avgiftsnivån är olika i varje dotterbolag och är beroende av de förutsättningar som finns i just den kommunen, till exempel antalet anslutna invånare, ledningslängd, antal vattenverk och dess storlek/kapacitet, ålder och skick på ledningsnät och infrastrukturens omfattning och behov. Ju

fler som delar på kostnaderna desto lägre avgift per kund blir det. Nivåerna ses över årligen och anpassas efter behov.

3.2. Taxekonstruktion i Gävle-, Hofors-, Ockelbo- och Älvkarleby kommuner

Gästrike Vatten koncernen gjorde en större förändring av taxekonstruktion 2016 för de kommuner som då ingick i koncernen. Den stora ändringen mot tidigare konstruktion gällde fördelningen av intäkter från brukningsavgifterna. Syftet var att göra intäkterna mindre känsliga för konjunkturer och bättre spegla att de fasta kostnaderna i verksamheten utgör en stor andel oavsett vattenförbrukning vilket gör att andelen av intäkterna från kundernas fasta kostnader ökade.

Kunderna kategoriseras i två grupper, småhus respektive övrig, baserat på hur fastigheten är klassad i fastighetsregistret hos Skatteverket. Den fasta mätaravgiften beror dels på kundkategori och på hur stor vattenmätare du behöver. Den fasta avgiften bekostar till exempel skydd av vattentäkter, investeringar och underhåll av reningsverk, vattenverk, vattentorn och ledningsnät. Även administrativa kostnader så som kundservice och fakturering. Den rörliga avgiften täcker löpande kostnader för att producera och distribuera dricksvatten och rena avloppsvatten. En enklare justering gjordes 2018.

I reviderad taxekonstruktion är det främst textdelar som ändrats för ökad tydlighet, till exempel har ordet lägenhet ändrats till bostadsenhet. Den lite större ändring som gjorts är att en tidigare dispens som hanterats genom separat beslut nu är inkluderad i taxan (kunder inom kategorin "övrigt" med lägre förbrukning än 30 kbm/år).

3.3. Taxekonstruktion i Östhammar kommun

Stora delar av Östhammars nuvarande taxekonstruktion är likartad övriga kommuners. Till exempel finns även i Östhammar en fast mätaravgift samt en rörlig del baserat på vattenförbrukningen i brukningstaxan.

Det som skiljer i Östhammar är indelningen i kundkategorier där den fasta avgiften idag baseras på förbrukning över eller under 600 kbm/år, dvs endast i två nivåer. Med den nya taxekonstruktionen fastställs kundkategorin genom hur fastigheten är klassad i fastighetsregistret hos Skatteverket i kategorin "småhus" respektive "övrig". Den fasta mätaravgiften beror både av kundkategori och på hur stor vattenmätare kunden behöver. Den rörliga avgiften motsvarar precis som idag förbrukad vattenmängd.

En annan förändring mot nuvarande konstruktion är att fördelningen av intäkter från brukningsavgifterna kommer att justeras. Andelen av intäkterna från kundernas fasta kostnader kommer att öka något för att göra intäkterna mindre känsliga för konjunkturer och bättre spegla att de fasta kostnaderna i verksamheten utgör en stor andel oavsett vattenförbrukning. Det innebär att de fasta mätarkostnaderna kommer att öka och det rörliga priset på vattenförbrukning kommer att minska jämfört med idag. Hur stora skillnaderna blir kommer att utredas i nästa steg då de även påverkas av taxenivåernas utveckling.

Den fasta avgiften ska bekosta till exempel skydd av vattentäcker, investeringar och underhåll av reningsverk, vattenverk, vattentorn och ledningsnät. Även administrativa kostnader så som kundservice och fakturering. Den rörliga avgiften ska täcka löpande kostnader för att producera och distribuera dricksvatten och rena avloppsvatten.

I kategorin småhus ingår i princip alla privata fastighetsägare. Kunder som har en vattenförbrukning över 80-90 kbm/år (huvuddelen av kunderna) bedöms påverkas marginellt av den nya taxekonstruktionen. De kunder med låg vattenförbrukning kan få en högre total kostnad med den nya taxekonstruktionen då de fasta mätarkostnaderna höjs.

I kategorin övrig ingår de kunder vars fastighet inte klassas som småhus. Precis som för småhus kommer de kunder med låg förbrukning påverkas då de fasta mätarkostnaderna ökar. För de med mycket låg förbrukning, under 30 kbm/år finns möjlighet att söka dispens. För kunder med hög vattenförbrukning eller mycket höga maxflöden kommer den fasta mätaravgiften att öka då fler mätarstorlekar och mätarkombinationer införs. Dialog med varje kund och beräkning behöver ske i nästa steg.

Även textdelar har ändrats i den nya taxekonstruktionen för ökad tydlighet, till exempel har ordet lägenhet ändrats till bostadsenhet.